

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԳԵՂԱՄԵԽԱՆԻԿԱՅԻ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ

ԳԵՂԱՄԵԽԱՆԻԿԱՅԻ ՊՐՈԲԼԵՄՆԵՐԻ

1973, № 6

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Պատասխանատու խմբագիր՝ պրոֆ. ԳԵՂԱՄԵԽԱՆԻԿԱՅԻ ՀԵՐԱՐԴ ՏԵՐ-ԱՌԵՎԱՆՅԱՆԻ
Կանոնադատիկ խորհուրդ՝ պրոֆ. ԶԵՐԱԿԻ Ա. ԼԵՂՈՂԱՐԻԴԻ (Լավելյան, Խեղ., ԱՄՆ),
պրոֆ. ՎԱԼԵՐԻ Գ. ՀՈՄՏԱՁԵՆ (Անդրգրադ), պրոֆ. ԱՐՊԱԿԻ ԿԵԶՋԻ (Քողաքեցա),
դոկտ. ԶՈՒ Ն. ՀԱՅՉԻՆՅՈՒՆ (Լոնդոն), պրոֆ. ԱՐՄԵԼԻ Գ. ՆԱԶԱՐԵՎԻ (Երևան),
դոկտ. ՅԱՐՈՍԼԱՎ ԳԱՂԵՑԻ (Փրագա) և ԽՎԱՆ Վ. ՊՈՊՈՎ (Մոսկվա)

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Յ Ո Ւ Խ Ն

Էջ

Ֆրոնտիսպիշ՝ պրոֆ. Կարլ Տեղցագին Մինակչառը ամրադրակի գևանահամալիքածրությունը
Քոյր գետի վրա 1935 թ. (լուսանկար Գ. Տեր-Ստեփանյանի)

Կարլ Տեղցագի. ԳՐՈՒՆՑՆԵՐԻ ԿԻՐԱԺԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԿԱՅԻ ԱՆՑՑԱԾԸ ԵՎ, ԱՊԱ-
ԳԱՆ

ԴՐՈՅՑ. ԿԱՐԼ ՏԵՐՑԱԳԻՆԻ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՌՈՒՍԵՐԵՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Գեղր Տեր-Ստեփանյան. ՍՈՂԱՆՔՆԵՐԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ԴԻՏԱԿԱՆ ՄԵԽՈԴԻ
ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ

Բոյան Կամենով, Յարովակ Պաշեկ, Իլյա Իլին, Գիմկա Միմենովա, Ստեփան Ցվետ-
կով և Էլիա Ավրամովա-Տաշիա. ՈՐՈՇ ԲԼՈԿԱՅԻՆ ՏԻՊԻ ՍՈՂԱՆՔՆԵՐԸ
ԲՈՒՂԱՐԺԱՅՈՒՄ ԵՎ, ԶԵԽՈՍԱԿԱԿԱՅՈՒՄ

Դիմել Մոհան և Զ. Ս. Զելյա. ԵՆԹԱԱՑՑԱՑՎԱԾ ՑՑԵՐՈՎ ՀԱՄՔԵՐԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱ-
ՆՈՒՄ

Գեղր Տեր-Ստեփանյան և Անահիտ Առաքելյան. ԲԱԶԱԼՏԱՅԻՆ ԼԱՎԱՅԻՆ ՆԱԽ-
ԿՈՒՑԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԾԵՐՔԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՐԱԿՐՈՒՄ ՄԱՍԻՆ

Զավեն Տեր-Մարտիրոսյան. ԵՐԿՐԻ ՄԱԿԵՐԵՎՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱՏՄԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳՈՒՅՆ-
ԿՈՒՄԸ ՍՏՈՐԵԿՐՅԱԾ, ԶՐԵՐԻ ՄՐՏԱՄՊՄԱՆ ԴԵՊՈՒՄ

Ալեքսէ Ստրոգանով. ԿԱՐԾՐ ԽՈՐՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍԱԱ ՈՒՂՂԱՁԻԳ ՆԵՐՄՈՒՄԸՑ
ՊԼԱՍՏԻԿՈՐԵՆ ԱՀԱՀԱՄՍԵՐ ԳՐՈՒՆՏԻ ՄԵԶ

Արմեն Նազարյան. ԵՐԿՐԱԾԱՐԺԸ ԿԱՆՈՆԱԳՈՒՅՆԿԵԼՈՒ ՊՐՈՊԼԵՄԻՆ
Գեղր Տեր-Ստեփանյան. ՍՍՀՔԻ ԺԱՄԱՆԱԿ ԿԱՎԻ ՍՈՂԵՐԻ ՆՈՐ ՌԵՇՈՂԳԻԱ-
ԿԱՆ ՄՈՒՆԵԼ

Գեղր Շամունեանց. ՍՈՂԱՆՔԱՅԻՆ ԼԱԽԶԵՐԻ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳԽԱՀԱՏՄԱՆ
ՄԻ ՔԱՆՈՆ ԿՈՂՄԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Միքայէլ Գողշչելին և Ալյա Տորովկալյան. ՍՈՂԱՆՔԱՅԻՆ ԸՆԹԱՑՔԻ ԶԱՐԳԱՑ-
ՄԱՆ ՈՒ ՄԱՐՄԱՆ ՏԵԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ. ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՈԴՎԱՆԵՐԻ ՆԵՐ-
ԿԱՑԱՑՆԵՐԸ, ՈՒ ՀԱՎԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հապիկի վրա՝ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ Եկարժէ ՓԱԼՈՍ ԹԵՐԵՄԵՋՅԱՆԻ

«Միքան սարը Կառց կղզուց» (Վանա լին, Հայկական Խոնաշխարհ)

Եկարժ ուսպողուկիան, 1915 թ.

АКАДЕМИЯ НАУК АРМЯНСКОЙ ССР
ЛАБОРАТОРИЯ ГЕОМЕХАНИКИ

НАУЧНЫЕ ТРУДЫ

ПРОБЛЕМЫ ГЕОМЕХАНИКИ

1973, № 6

Ответственный редактор проф. Г. И. ТЕР-СТЕПАНЯН

Консультативный совет: д-р ДЖ. Н. АТЧИНСОН (Лондон), проф. А. КЕЗДИ (Будапешт), проф. ДЖ. ЛЕОНАРДС (Лафайетт, Инд., США), проф. В. Д. ЛОМТАДЗЕ (Ленинград), проф. А. Г. НАЗАРОВ (Ереван), д-р Я. ПАШЕК (Прага) и проф. И. В. ПОПОВ (Москва).

СОДЕРЖАНИЕ

	Стр.
Фронтиспис: Проф. К. Терцаги на створе Мингечаурской плотины на р. Кура в 1935 г. (фото Г. И. Тер-Степаняна).	
К. Терцаги. ПРОШЛОЕ И БУДУЩЕЕ ПРИКЛАДНОЙ МЕХАНИКИ ГРУНТОВ. РУССКИЕ ПЕРЕВОДЫ РАБОТ ПРОФ. КАРЛА ТЕРЦАГИ.	1 26
Г. И. Тер-Степанян. ПРИНЦИПЫ ОБСЕРВАЦИОННОГО МЕТОДА БОРЬБЫ С ОПОЛЗНЯМИ	29
Б. Каменов, Я. Пашек, И. Илиев, Г. Симеонова, С. Цветков и Е. Аврамова-Тачева, О НЕКОТОРЫХ ОПОЛЗНЯХ БЛОКОВОГО ТИПА В БОЛГАРИИ И ЧЕХОСЛОВАКИИ.	49
Динеш Мохан и Дж. Джейн. ОСНОВАНИЯ НА УШИРЕННЫХ СВАЯХ В ИНДИИ.	67
Г. И. Тер-Степанян и А. П. Аракелян. О НАЛОЖЕНИИ ТРЕЩИНОВАТОСТИ В БАЗАЛЬТОВЫХ ЛАВОВЫХ ПОКРОВАХ.	73
З. Г. Тер-Мартиросян. ПРОГНОЗ ОСЕДАНИЯ ЗЕМНОЙ ПОВЕРХНОСТИ ПРИ ОТКАЧКЕ ПОДЗЕМНЫХ ВОД.	78
А. С. Строганов. ВЕРТИКАЛЬНОЕ ВДАВЛИВАНИЕ ЖЕСТКОГО ШЕРОХОВАТОГО ШТАМПА В ПЛАСТИЧЕСКИ НЕОДНОРОДНОЕ ОСНОВАНИЕ.	91
А. Г. Назаров. К ПРОБЛЕМЕ ПРОГНОЗА ЗЕМЛЕТРЯСЕНИЯ.	104
Г. И. Тер-Степанян. НОВАЯ РЕОЛОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ПОЛЗУЧЕСТИ ГЛИНЫ ПРИ СДВИГЕ.	108
Г. М. Шахунянц. О НЕКОТОРЫХ СТОРОНАХ ОЦЕНКИ УСТОЙЧИВОСТИ ОПОЛЗНЕВЫХ СКЛОНОВ.	128
М. Н. Гольдштейн и А. Я. Туровская. ТЕОРИЯ РАЗВИТИЯ И ЗАТУХАНИЯ ОПОЛЗНЕВОГО ПРОЦЕССА.	140
НАУЧНАЯ ХРОНИКА	151
ПРАВИЛА ПРЕДСТАВЛЕНИЯ СТАТЕЙ ДЛЯ ПУБЛИКАЦИИ В НАУЧНЫХ ТРУДАХ «ПРОБЛЕМЫ ГЕОМЕХАНИКИ».	156

На обложке—репродукция картины народ. художника Арм. ССР П. П. Термелезяна «Вид горы Сипан с острова Ктуц», (озеро Ван, Армянское нагорье), 1915 г.

ЦЕНА ОДИН РУБЛЬ

ACADEMY OF SCIENCES OF THE ARMENIAN SSR
LABORATORY OF GEOMECHANICS

TRANSACTIONS
PROBLEMS OF GEOMECHANICS
1973, № 6

Editor-in-chief Professor GEORGE TER-STEPANIAN

Advisory Board: Dr. JOHN N. HUTCHINSON (London), Prof. ARPAD KEZDI (Budapest), Prof. GERALD A. LEONARDS (Lafayette, Ind., USA), Prof. VALERII D. LOMTADZE (Leningrad), Prof. ARMEN G. NAZAROV (Yerevan), Dr. JAROSLAV PASHEK (Prague) and Prof. IVAN V. POPOV (Moscow)

CONTENT

	Page
Frontispiece: Prof. Karl Terzaghi at the site of the Mingecharu dam on Kura river in Transcaucasia in 1935 (photo by G. Ter-Stepanian)	
Karl Terzaghi. PAST AND FUTURE OF APPLIED SOIL MECHANICS	
Translation into Russian	1
Editor's note	24
Dr. Ruth D. Terzaghi's preface to the translation	25
RUSSIAN TRANSLATIONS OF PROF. KARL TERZAGHI'S WORKS	27
George Ter-Stepanian. PRINCIPLES OF THE OBSERVATIONAL METHOD OF LANDSLIDE CONTROL	42
Boyan Kamenov, Jaroslav Pashek, Ilya Iliev, Ginka Simeonova, Stephan Tsvetkov and Elka Avramova-Tacheva. SOME BLOCK-TYPE SLOPE FAILURES IN BULGARIA AND CZECHOSLOVAKIA	60
Dinesh Mohan and G. S. Jain. UNDER-REAMED PILE FOUNDATIONS IN INDIA	62
George Ter-Stepanian and Anahit Arakelian. ON SUPERPOSITION OF FISSURING IN BASALTIC LAVA SHEETS	70
Zaven Ter-Martirosian. EARTH'S SURFACE SUBSIDENCE FORECAST WHEN PUMPING OUT UNDERGROUND WATER	90
Alexey S. Stroganov. VERTICAL PRESSING-IN OF A RIGID ROUGH PLATE INTO A PLASTICALLY NON-HOMOGENEOUS SOIL	97
Armen Nazarov. ON THE PROBLEM OF EARTHQUAKE FORECAST	98
George Ter-Stepanian. NEW RHEOLOGICAL MODEL OF CREEP OF A CLAY AT SHEAR	123
George M. Shakhunians. CERTAIN ASPECTS OF THE EVALUATION OF THE STABILITY OF SLIDING SLOPES	139
Michael N. Goldstein and Asya Ya. Turovskaya. THEORY OF DEVELOPMENT AND DAMPING OF THE LANDSLIDE PROCESS	147
NEWS ITEMS	153
NOTES FOR THE GUIDANCE OF CONTRIBUTORS TO THE TRANSACTIONS "PROBLEMS OF GEOMECHANICS"	158

On the cover—the reproduction of painting „View of the Sipan Mountain from the Ktuts island“ (Van lake, Armenian upland) by People's Artist of the Armenian SSR PHANOS TERMELEZIAN, 1915.

PUBLISHING HOUSE OF THE ARMENIAN ACADEMY OF SCIENCES

YEREVAN

1974